

Midt-Gudbrandsdal renovasjon IKS

Årsbudsjett og Økonomiplan 2025-2028

Årsbudsjett 2025

Kostnader

Personal

Bemanningen for 2025 planlegges videreført som i utgangen av 2024. Noe som betyr 21 faste årsverk, og avsatte midler til vikarer, lærlinger og sommervikarer.

Gjennom 2024 har det vært flere vakante stillinger, som har ført til lavere lønnsutgifter enn budsjettet. Dette har påvirket gjennomføringsevnen til selskapet.

Gjennom sommeren og høsten 2024 har det vært leid inn mannskaper fra lokale entreprenører for å kunne drifte på et minimum. Disse kostnadene har vært ført på andre arter enn lønnsartene.

Når innleide mannskaper erstattes med egne ansatte og vakante stillinger fylles i 2025, fører det til at økningen i lønnsarter fra 2024 – 2025 vil ha en prosentvis stor endring.

Det har vært satset på kompetanseutvikling hos de ansatte, dette omfatter blant annet fagbrev. Dette arbeidet fortsetter i 2025, og fagbrev har direkte påvirkning på lønnsbudsjett. Men dette anses som positivt med tanke på kompetansen de tar med inn bedriften.

Konsulenttjenester

Tillatelsen til virksomhet etter forurensningsloven og internkontrollforskriften setter krav til hvordan virksomheten skal innrette seg. Etter tilsyn fra Statsforvalteren vinteren 2024 ble det påpekt flere avvik. Arbeidet med lukking avvik har vært prioritert i 2024, men vil fortsette gjennom 2025. Dette, i tillegg til annet arbeid, fører til konsulentbruk.

Kompetanseheving

Kompetanseheving hos de ansatte har vært og vil være en prioritet i MGR IKS. Utviklingen i bransjen, og samfunnet ellers, krever faglig oppdatering og tilføring av kunnskaper innen nye fagområder.

Kommunikasjon

Kommunikasjon er et viktig verktøy for å nå kravene som er satt i Avfallsforskriften, andre myndighetskrav og forventning fra eiere og styret. Samtidig blir det vanskeligere og vanskeligere å treffe abonnenter og kunder, trenden er at det må informeres i flere kanaler.

Forsikringer

Forsikringspremier for renovasjonsbransjen har hatt en stor økning de siste årene. Dette skyldes flere branner med påfølgende store forsikringsutbetalinger. Siden MGR ikke har så mye bygningsmasse har selskapet vært skånet med tanke på store beløp, men det har likevel vært en økning på rundt 100% over to år. Det legges ikke til grunn

økte forsikringspremier utover normalt prisjustering for 2025, etter signaler fra forsikringsmegler.

Vedlikehold

Drift og vedlikehold av bygningsmasse og eiendom forventes å øke noe i 2025. Dette skyldes i hovedsak endringer i fjellområdene, internt vedlikehold og oppsett av arbeidsplattform rundt kanalpressen.

Inntekter

Selvkost

På grunn av lavere aktivitet i næringsmarkedet vil kostnader trolig flyttes over til selvkostområdet, noe som igjen påvirker økningen på renovasjonsgebyrene. Dette kan forklares ved at driften av MGR IKS har stegvise faste kostnader, mens de variable kostandene er i hovedsak knyttet til selve avfallstypene. Fordelingsnøkler som brukes til å fordele kostnadene er knyttet til volum av aktivitet, og når aktiviteten på selvkost er tilnærmet uendret og aktiviteten på næring blir lavere flyttes kostnader.

Gebyr 2025

Renovasjonsgebyrene for 2025 økes med 12,3%, og oppstilling av gebyrene kommer frem av tabellen under.

Gebyrtype	Gebyr 2024 eks mva	Gebyr 2025 eks mva
Renovasjon - 140 liter restavfall	2 065,00	2 318,00
Renovasjon - 190 liter restavfall	2 454,00	2 755,00
Renovasjon - 240 liter restavfall	3 100,00	3 480,00
Renovasjon - 370 liter restavfall	4 778,00	5 364,00
Renovasjon - bringeordning	2 454,00	2 755,00
Renovasjon fellesløsning helårsbolig	2 454,00	2 755,00
Renovasjon hjemmekompostering	-368,00	-413,00
Renovasjon fritid uten strøm og vann	1 104,00	1 239,00
Renovasjon fritid u/strøm, vann, helårsveg	828,00	930,00
Renovasjon fritid med va	1 379,00	1 548,00
Renovasjon fritid - henteordn, høyst	1 379,00	1 548,00
Renovasjon fritid - henteordn, lavst	1 104,00	1 239,00
Refusjon ved etablering av fellesløsning for helårsbolig *		-10 000,00

*Jf. veileder til Renovasjonsforskriften kan abonnenter som omfattes av henteordningen etablere felles avfallspunkt i form av nedgravde eller seminedgravde løsninger. Det kan gis tilskudd ved etablering av slike punkter. Det legges til grunn et tilskudd på 10.000 kr eks mva. pr enhet for 2025.

Næring

Konkurransen i markedet for innsamling av avfall med renovasjonsbiler har tilspisset seg gjennom 2024. Prisene har blitt presset ned som følge av konkurransen, og det drives med marginal fortjeneste. Samtidig har noen kunder gått over til konkurrerende virksomheter.

Det forventes lavere aktivitet på næring som følge av mindre aktivitet i bygg og anleggsmarkedet og økt konkurranse på innsamling av avfall.

Nedgangen i bygg- og anleggsmarkedet har ikke hatt stor påvirkning på selskapet før i midten av 2024, noe som trolig skyldes at det har vært pågående prosjekter som skaper avfall. Nye prosjekter skaper generelt lite avfall i oppstartsfasen og kombinert med at det ser ut til å være mindre prosjekter i 2025, tas det derfor høyde for lavt volum i 2025.

Prisutvikling

Det har vært relativt høy årlig justering av næringspriser siden 2019 (i forhold til andre næringsaktører i bransjen), noe som har vært nødvendig for å kunne møte de kommende investeringer. Lav aktivitet og den nevnte næringskonkurransen begrenser handlingsrommet for 2025. Det legges til grunn en prisutvikling på 4,5%.

Økonomiplan 2025-2028

Kostnader

Det planlegges med at kommende årsbudsjett i hovedsak videreføres i perioden.

Personal

Økonomiplanen tar høyde for at dagens bemanning videreføres. I løpet av 2025 innføres innsamling av emballasje fra glass og metall, og dette planlegges løst med dagens ressurser. Dersom dette viser seg å ikke være gjennomførbart, så vil det bli nødvendig med ansettelser.

Maskiner og transportmidler

Fremtidige anskaffelser vil legge vekt på at klimaavtrykket skal reduseres innenfor vår aktivitet. Dette kan føre til økte driftskostnader for maskiner og transportmidler.

Avdrag og renter

De planlagte investeringene fører til økte avdrag- og rentekostnader, som igjen vil påvirke gebyr og prisnivå.

Det er tatt høyde for en viss nedgang i rentenivået gjennom 4-årsperioden.

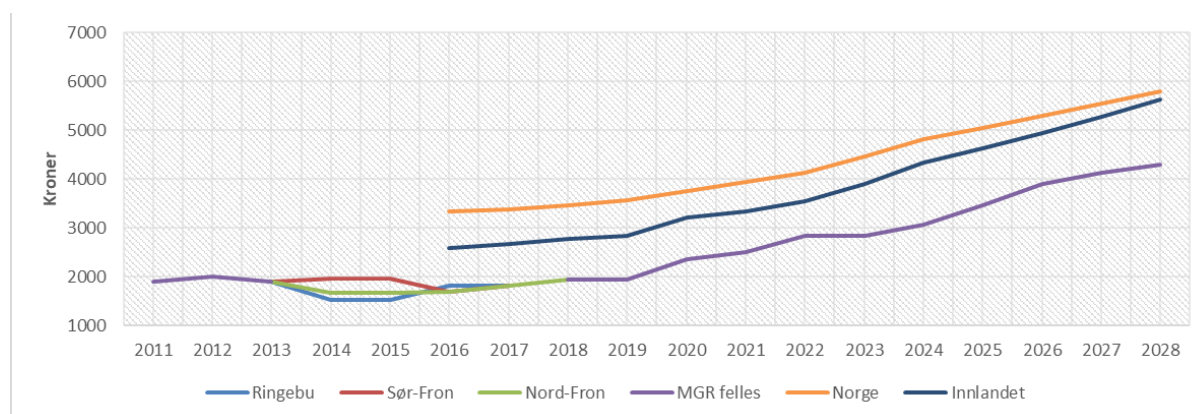
Forsikring

Investering i bygningsmasse vil føre til økte forsikringspremier, dette vil spesielt komme ved bygningsmasse for mottak og sortering av avfall.

Inntekter

Gebyrutvikling – selvkost

Under vises en graf med planlagt gebyrutvikling for normalgebyret. Utviklingen for «Innlandet» og «Norge» er estimert med en årlig utvikling på 4,5%. Det er knyttet usikkerhet rundt dette, siden flere selskaper også står over for økte driftskostnader og større investeringer.

Planlagt gebyrutvikling, i prosent, gjengis under dette avsnittet. Som følge av planlagte investeringer er det relativt stor prosentvis økning i gebyrene de to første årene. I de neste årene begrenses investeringskapasiteten av lånerammen, noe som fører til lavere gebyrøkning i årene 2027-2028. Som følge av investeringer planlagt i 2028, vil det komme en gebyrøkning igjen i 2029 på i underkant av 10%. Dette kan føre til at gebyrene i 2027 og 2028, i kommende økonomiplaner, justeres for å få en jevnere utvikling. Dette bestemmes i stor grad av selvkostresultatene i 2025 og 2026, og fremdriften på investeringer.

2025 – 12,3 %

2026 – 12,5 %

2027 – 5,8 %

2028 – 4,3 %

Gebyrutviklingen tar høyde for planlagte drifts- og investeringsbudsjett i perioden, og justerer seg med de forutsetninger som er kjent. Endring i rammebetingelse kan ha innvirkning på gebyrutviklingen. Ved inngangen til budsjettåret 2025 er det et positivt selvkostfond, gjennom planlagt merforbruk skal dette reduseres gjennom hele økonomiperioden.

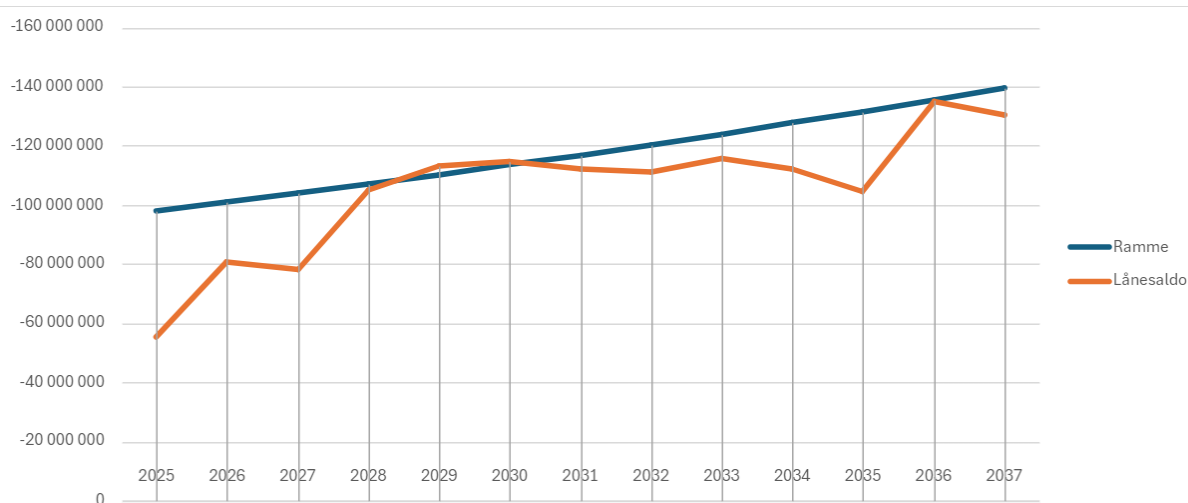
Prisutvikling - næring

Det planlegges med prisutvikling i tråd med markedet innenfor næringsvirksomheten.

Investeringsplan

Det planlegges med betydelige investeringer for å møte de regulatoriske kravene som settes i Tillatelse til virksomhet, arbeidsmiljøloven og øvrige lovverk. Det skal også reinvesteres driftsmidler som maskiner og transportmidler, som er nødvendig for at daglig drift skal kunne møte de krav og forventninger som stilles.

Utvikling i lånesaldo kommer frem av grafen under. Denne grafen tar høyde for planlagte investeringer i en 12-årsperiode. Som det vises av grafen kan det bli utfordringer med å holde lånerammen i 2029, men dette vurderes i økonomiplanen 2026-2029.

Figur 1 utvikling i lånesaldo fra 2025 - 2037

Lånopptak i økonomiplanperioden

De planlagte investeringer for økonomiplanperioden kommer frem av eget vedlegg. Den planlagte årlige investeringsrammen i perioden fordeles slik:

2025 – 41.650.000 kr

2026 – 32.100.000 kr

2027 – 3.500.000 kr (mindre tiltak i 2027, se vedlagt investeringsplan)

2028 – 33.100.000 kr

Beskrivelse av investeringer i 2025

Miljøstasjoner i fjellområdene

Avfallsforskriften §10a-5: «Kommunen skal sørge for separat innsamling av utsortert matavfall, plastavfall, papp- og papiravfall, glass- og metallemballasjeavfall» For fjellområdene er det unntak i forskriften om at innsamlingen kan gjennomføres som en bringeordning. Det vil si at det etableres sentrale mottakspunkt.

Til orientering har MGR tidligere hatt en sak (RIO) 10/21 - prinsipper for plassering av miljøstasjoner i fjellområdene.

Det er planlagt utbygging hvert år fremover, og det er anslått en ramme på 500.000 eks mva per utbygging. Dette baseres på et gjennomsnitt, og noen justering fra utbygging til utbygging må regnes med.

Oppsamlingsenheter

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven setter krav til at de fleste avfallstyper skal lagres med klimavern og avrenningskontroll. Investeringsplanen legger til grunn at det skal etableres bygningsmessige tiltak for å møte disse kravene, spesielt på Frya. Frem til dette er på plass må avfallet lagres i midlertidige løsninger, som containere. Samtidig vil det være avfallstyper som er mer hensiktsmessig å lagre i containere også i fremtiden. For anleggene Rustmoen, Fåvang og Kvam er det hensiktsmessig at mest mulig avfall mottas og lagres i containere for så å transporteres til Frya.

Tidligere har kjøp av containere og beholdere vært belastet driftsbudsjettet. I forbindelse med regnskapsavslutningen for 2020 ble det påpekt av regnskapsfører at denne praksisen ikke kunne fortsette. Oppsamlingsenheter har en forventet levetid på 15 år, og skal derfor regnes som en investering. For å ha en forutsigbarhet på lånebelastningen er det avsatt et fast beløp hvert år, dette er et gjennomsnitt av antatt behov. Justeringer fra år til år må regnes med.

To-kammer renovasjonsbil

Brukes til innsamling av avfall hos husholdningene, MGR drifter i dag med tre to-kammerbiler. En renovasjonsbil har rundt 220 stopp i gjennomsnitt pr dag. Dette sliter på både bil og påbygg (renovasjonskammer). Det er en utskiftingsplan i selskapet som tar høyde for en «levetid» på 7 år, før det begynner å påløpe store driftskostnader.

Service- og vaskehall

Service- og vaskehall på Frya er ikke direkte et regulatorisk krav. Skal MGR kunne opprettholde hensiktsmessig drift, forebygge vedlikeholdsbehov og hindre avrenning fra maskiner og transportmidler er det nødvendig med en service- og vaskehall. Her stilles det krav om avrenningskontroll (olje- og fettutskiller). Dagens løsning har vært beskrevet tidligere, og dette gjengis i neste avsnitt. Med den planlagte utbyggingen på Frya vil dagens kjeller måtte fjernes. Ny service- og vaskehall er første steg i planen om utbygging av Frya.

Tiltaket er tidligere omtalt, sist i representantskapet for interkommunale ordninger i sak 15/20. Der ble det vedtatt at saken skulle tas opp igjen i budsjettet for 2022. Sak 15/20 redegjør for hvordan investeringen skal kunne gi besparelse. En gjennomgang av strømforbruket på i 2020 viser et forbruk på 120.806 kWh. Av dette er det også kostnader forbundet med varmeovn på vekta. Et nytt bygg vil også bruke strøm, men det er grunn til å anta at strømforbruket til oppvarming blir flere tusen kroner lavere. Dagens bygningsmasse er et uisolert betongbygg som opprinnelig har vært forbrenningskammer for restavfall. Dette holdes varmt hele vinteren.

Gjennom høsten 2020 og vinteren 2021 ble det gjennomført grunnundersøkelser i tilknytning til det gamle askedeponiet på Frya. Rapport fra disse arbeidene ble lagt frem i representantskapet for interkommunale ordninger i sak 015/21. I rapporten ble det påpekt at det er spor etter olje i prøvebrønn 2. Prøvepunkt 2 ligger i tilknytning til dagens verksted og servicehall. Maskiner og utstyr blir spylt på utsiden av dette bygget. Det er sluk der vannet samles, og disse slukene er ikke tilknyttet avløpsnett. Sånn sett infiltrerer de til grunnen. Dagens bygg har heller ikke olje- og fettutskiller. I rapporten fra lekkasjetesten ble det antydnet at oljen kunne komme fra selve boreprosessen. Som følge av mange års praksis med vask av maskiner og utstyr er det også sannsynlig at dette er årsaken til oljeutslaget. Det er viktig å få på plass en bygningsmasse som er tilpasset dagens drift, og som ikke forurenses grunnen.

Støttemur Fåvang

Sorteringsrampen på Fåvang gjenvinningsstasjon ble avsluttet rett over asfalten, og det ble satt opp et rekkverk av stål. Dette rekkverket må skiftes etter at det er skadet etter bruk, både av maskiner og brukere av stasjonen. Det er ønske om å forlenge betongmuren, slik at denne fungerer som rekkverk.

Komposteringsanlegg og massemtak

Tillatelsen til virksomhet etter forurensningsloven setter vilkår om at behandling og kompostering av park- og hageavfall skal foregå på tett dekke med avrenningskontroll. I 2024 har MGR tillatelse til å kompostere på Frya, Rustmoen og Kvam, men det er ikke tett dekke med avrenningskontroll på noen av disse stedene. Det er vurdert at den beste løsningen er å etablere et større komposteringsanlegg på Frya, og at dagens tre komposteringsanlegg avvikles. For Kvam og Rustmoen er denne vurderingen tatt med bakgrunn i at areal, terreng og/eller grunnforhold ikke muliggjør å etablere komposteringsanlegg som møter kravene i tillatelsen. For Frya blir dagens område for lite, og samtidig er dette det området som er best egnet for bygging av sorteringshall.

Det er inngått en muntlig avtale med Frya næringspark om at MGR skal kjøpe ut arealet sør for administrasjonsbygget, for å kunne etablere et komposteringsanlegg. Dette området skal også kunne ta imot tyngre masser som grus, betong med mer.

Innsamling av emballasje fra glass og metall

Avfallsforskriften § 10a-5 setter krav om separat innsamling av emballasje fra glass og metall hos husholdningene, fra 1.7.2025. Forskriften sier at innsamlingen som hovedregel skje med henteordning, men det åpnes for at det kan tillates bringeordning utenfor tettbebygde strøk. MGR planlegger for øvrig med at alle skal delta på henteordningen.

Prosjektet omfatter blant annet innkjøp av beholdere, utkjøring av beholdere, kommunikasjon og implementering av nye løsninger for innsamling. Fjerning av dagens oppsamlingsenheter (sentrumsområder og sentrale kryss) inngår også i prosjektet.

Grunnvannsbrønn Rustmoen

Det i dag vanntank i tilknytning til kundemottaket og personalbygget på Rustmoen, det kjøres vann for å fylle opp denne flere ganger i året. Vannet er ment til sanitær og hygieneformål. Det er ikke tilgjengelig slukkevann på anlegget utover det vannet som er i vanntanken.

Ansatte må i dag ta med seg rent drikkevann på jobb.

Det er vurdert hensiktsmessig å etablere en grunnvannsbrønn med vannrensning for sikre jevn tilgang på vann, og ha en viss tilgang til slukkevann.

Servicebil

Det er behov for å investere i en mer hensiktsmessig servicebil som kan brukes til:

- Ut- og innkjøring av beholdere
- Utkjøring av poser og sekker
- Internttransport mellom gjenvinningsstasjoner
- Internttransport mellom miljøstasjoner i fjellområdene
- Innhenting av spesialavfall eller avfallstyper som normalt ikke kjøres med renovasjonsbil

Denne investeringen gir mulighet for større volum og mer effektiv kjøring. Samtidig som det muliggjør en bedre logistikk mellom våre gjenvinningsstasjoner. Dagens løsning er bruk av en mindre varebil med tilhenger, der vi må bistå med renovasjonsbil med kran eller en hjullaster for å laste opp varer.

Ferdigstille sorteringsplate for treverk

I forbindelse med opparbeidelsen av mottaks og behandlingsområdet for treverk på Frya ble deler av overflaten gravd opp og massene skiftet ut. Dette for å stabilisere grunnen.

Massene som ble gravd opp var eldre deponimasser, og ble mellomlagret inne på området. Statsforvalteren har gitt pålegg gjennom tilsynet, vinteren 2024, om at disse massene skal fjernes.

Prosjektet «ferdigstille sorteringsplate for treverk» vil gjøre dette. Tiltaket omhandler sortering masser så langt det er forsvarlig og transport av sorteringsrester til deponi